

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 131/12
Люксембург, 16 октомври 2012 г.

Решение по дело C-364/10
Унгария/Словакия

Словакия не е нарушила правото на Съюза, отказвайки на президента на Унгария да влезе на нейна територия

Обстоятелството, че гражданин на Съюза изпълнява функциите на държавен глава, може въз основа на международното право да обоснове ограничаване на упражняването на правото на свободно движение

По покана на установено в Словакия сдружение президентът на Унгария, г-н László Sólyom, планира да отиде в словашкия град Комарно на 21 август 2009 г., за да участва в церемонията за откриване на статуя на свети Стефан. Всъщност 20 август е национален празник в Унгария, на който се почита паметта на свети Стефан, основател и първи крал на унгарската държава. Същевременно 21 август се счита за деликатна дата в Словакия, тъй като на 21 август 1968 г. в Чехословашката социалистическа република нахлуват войските на пет страни от Варшавския договор, сред които са и унгарските войски.

След многократна размяна на дипломатически съобщения между посолствата на двете държави членки с оглед предвижданото посещение на президента на Унгария, накрая с вербална нота от 21 август 2009 г. до посланика на Унгария в Словашката република словашкият министър на външните работи забранява на унгарския президент да влиза на словашка територия. Като основание за налагане на забраната в нотата по-специално е посочена Директива 2004/38¹ относно свободното движение в Европейския съюз.

Тъй като президентът Sólyom е уведомен за съдържанието на тази нота, докато пътува към Словашката република, той потвърждава получаването ѝ на границата и отказва да влезе на територията на тази държава членка.

Унгария иска от Комисията да предяви иск за неизпълнение на задължения пред Съда на Европейския съюз срещу Словакия, защото счита, че влизането на нейния президент на словашка територия не е могло да бъде отказано въз основа на тази директива. Според Комисията обаче правото на Съюза не се прилага по отношение на осъществяваните от държавния глава на държава членка на територията на друга държава членка посещения и при това положение твърдението за неизпълнение на задължение не е основателно.

Впоследствие Унгария решава по собствена инициатива да предяви иск за неизпълнение на задължения срещу Словакия пред Съда², което е допустимо по Договора³. Комисията решава да встъпи в производството в подкрепа на Словакия.

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

² Това е едва шестият случай в историята на европейската интеграция, в който държава членка пряко предявява иск за неизпълнение на задължения срещу друга държава. Само три от петте предходни дела са приключили с постановяване на съдебно решение ([141/78](#), Франция срещу Обединено кралство, [C-388/95](#), Белгия срещу Испания, вж. също Прессъобщение № [36/2000](#), и [C-145/04](#), Испания срещу Обединено кралство, вж. също Прессъобщение № [70/06](#)).

³ Член 259 ДФЕС.

В днешното си решение Съдът констатира, че след като г-н Sólyom има унгарско гражданство, той се ползва със статут на гражданин на Съюза, което му дава право да се движи и да пребивава на територията на държавите членки.

Съдът обаче напомня, че при тълкуването на правото на Съюза трябва да се вземат предвид относимите правила на международното право, тъй като това право е част от правния ред на Съюза и обвързва европейските институции. В този контекст Съдът посочва, че на основание обичайноправните норми от общото международно право, както и тези от многостранните договори, в международните отношения държавният глава се ползва с особен статут, който по-специално включва привилегии и имунитети.

Ето защо присъствието на държавен глава на територията на друга държава задължава последната да гарантира защитата на лицето, изпълняващо тази функция, при това независимо от основанията за пребиваването му.

Следователно статутът на държавен глава се характеризира с особеност, произтичаща от това, че същият се урежда от международното право, поради което по отношение на международните изяви на държавния глава, като например престоя му в чужбина, се прилага това право, и по-специално правото, уреждащо дипломатическите отношения. Подобна особеност може да доведе до разграничаване на ползващото се с този статут лице от другите граждани на Съюза, поради което достъпът на това лице до територията на друга държава членка да не зависи от условията, приложими за другите граждани.

Следователно **обстоятелството, че гражданин на Съюза изпълнява функциите на държавен глава, може въз основа на международното право да обоснове ограничаване на упражняването на правото на движение, което правото на Съюза⁴ предоставя на това лице.** Съдът констатира, че **правото на Съюза не задължава Словакия да гарантира достъп до територията си на президента на Унгария.**

Освен това, въпреки че Словакия неправилно посочва Директива 2004/38 като правно основание, за да откаже на унгарския президент да влезе на нейна територия, това не представлява злоупотреба с право по смисъла на практиката на Съда.

При това положение **Съдът отхвърля иска на Унгария в неговата цялост.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок.

Когато Комисията прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, тя може да предяви нов иск, като поиска налагане на имуществени санкции. В случай обаче, че Комисията не е уведомена за мерките по транспониране на дадена директива, по нейно предложение от Съда могат да бъдат наложени санкции на етапа на първото съдебно решение.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Член 21 ДФЕС и Директива 2004/38.